

Halvårsrapport Unga Experter. Januari-juni 2024

Av Ella Furenborn, samordnare Unga Experter Uppsala

Ärenden

I januari gav Unga Experter synpunkter på dokumentet “Levnadsvanor för hälsa genom hela livet”, utgivet av Akademiska sjukhuset. Dokumentet beskriver hur kost, fysisk aktivitet, nikotin, tobak och alkohol kan påverka hälsan. Rådet hade mycket synpunkter kring hur innehållet kan skrivas om för att tilltala ungdomar på ett bättre vis. Detta gällde såväl ordval som hur man tilltalar ungdomar i texten samt formatet för dokumentet. Överlag var uppfattningen att texten snarare tilltalade vårdnadshavare och vårdpersonal än ungdomen. En annan gemensam slutsats var att dessa typer av dokument kan behövas i flera versioner beroende på barnet/ungdomens ålder. För rådets yngsta medlemmar hade en enklare version tilltalat dem bättre, medan de äldsta skulle kunna ta del av ett dokument likt detta.

Unga Experter har även fått ta del av informationsmaterial kring överföringsprogrammet Stepstones, detta genom Markus Saarijärvi. Programmet riktar sig till ungdomar med långvariga sjukdomstillstånd som ska göra en övergång från barnsjukvård till vuxensjukvård, samt deras vårdnadshavare. Syftet är att implementera ett hållbart och effektivt personcentrerat övergångsprogram. Informationsmaterialet är både fysiskt och digitalt, bland annat presenterades en affisch och en folder. Det riktar sig främst till ungdomar och i andra hand till vårdpersonal och vårdnadshavare. Rådet fick bland annat möjlighet att tycka till om språk, format och uttryck.

I år har även enkäterna inom Nationell patientenkät varit ute på remiss, något som Unga Experter har fått möjlighet att tycka till inom. Nationell patientenkät är ett samlingsnamn för återkommande undersökningar av patientupplevelser som sedan används för att förbättra vården för patienter. Rådet har alltså fått ge sina åsikter kring frågorna i de olika enkäterna.

Övrigt

Under halvåret har rådet fått frågan om att delta vid IAAH European Regional Conference. Detta är en ungdomsmedicinsk konferens som gemensamt ordnats av de nordiska länderna och hålls 10 – 11 oktober i Köpenhamn. En medlem i rådet kommer delta vid konferensen, vilket utöver deltagande vid sessioner innebär möjligheten att sitta med i en nordisk ungdomspanel.

Unga Experter har även blivit tillfrågade om att delta vid Nationell konferens om svensk överföringsvård. Konferensen anordnas av forskningsgruppen Vård vid övergångar inom hälso- och sjukvård och hålls i Göteborg i maj 2025. Syftet med konferensen beskrivs som “Konferensens målsättning är att utgöra en plattform där aktuell forskning och klinisk praktik kan mötas för att bana vägen framåt för en

personcentrerad och jämlik vård i övergången från barn till vuxenliv”. Denna fråga har vi fått genom Markus Saarijärvi, som även har involverat rådet i frågor kring överföringsprogrammet Stepstones.

Framtid

Under senare tid har flera av rådets medlemmar vuxit ur rådet. Samtidigt har antalet ungdomar som rekryterats varit för lågt för att ersätta dessa. På så vis har antalet medlemmar i rådet blivit för litet för att bra och givande möten ska kunna genomföras regelbundet. Vid årets början var vi 5 aktiva medlemmar i rådet, där två egentligen redan fyllt 18 därför inte längre vårdas på barnsjukhuset. I dagsläget har rådet i praktiken inga medlemmar som regelbundet kan närvara på möten.

Unga Experter har länge talat för att sjukhuset behöver öka sin rekrytering av ungdomar till rådet. Detta genom att kort informera om rådet i samband med besök på sjukhuset. Det är även möjligt att förändra mötesformen för att lösa problemen med rekrytering. Många medlemmar i Unga Experter har anslutit från det barn och föräldraråd som tidigare fanns på sjukhuset. Genom att återuppta detta format kan Unga Experter få ett konsekvent flöde av yngre som ansluter till rådet allt eftersom de blir äldre. Det är också möjligt att istället satsa på en bredare mötesform. Detta skulle exempelvis kunna ske i samarbete med BUP eller Habilitering. Ett ännu bredare format hade varit öppet för alla ungdomar och fokuserat på allt som rör fysisk och psykisk hälsa. Möjligtvis hade detta liknat barnombudets tidigare form Mötesplatsen där ungdomar diskuterade allmänna kommunala frågor.

Rådet har haft kontakt med barnsjukhuset om möjliga lösningar för framtiden. Det finns även ett PM om Unga Experters mötesformer och hur rådet kan se ut i framtiden som kommer läggas ut på hemsidan.